

Nâng cao chất lượng giảng dạy môn Triết học Mác - Lênin ở Trường Đại học Tây Đô hiện nay

Nguyễn Thị Thúy Vân*, Ngô Đức Hồng*

*Trường Đại học Tây Đô

Received: 14/6/2024; Accepted: 22/7/2024; Published: 30/7/2024

Abstract: Teaching Marxist-Leninist Philosophy at universities in general and Tay Do University in particular not only stops at providing theoretical knowledge for political orientation and noble living ideals, but It is also necessary to equip and develop life skills and practical skills for learners to meet training goals for students. In fact, in the process of training Marxist-Leninist Philosophy at Tay Do University, besides the achievements, there are still limitations that need solutions to improve the quality of teaching.

Keywords: Quality improvement, Marxist-Leninist philosophy, Tay Do University

1. Đặt vấn đề

Triết học Mác - Lênin là môn học trang bị nền tảng lý luận cơ bản cho người học, qua đó hình thành thế giới quan, nhân sinh quan đúng đắn, khoa học. Đây là môn học quan trọng tạo tiền đề cho sinh viên (SV) năm thứ nhất học tập các môn lý luận chính trị (LLCT) và là cơ sở quan trọng để học chuyên ngành. Chính vì vậy, giảng viên (GV) cần hiểu đặc thù môn học và đối tượng SV để có các giải pháp phù hợp nâng cao hiệu quả giảng dạy.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng giảng dạy môn Triết học Mác - Lênin ở Trường Đại học Tây Đô hiện nay

2.1.1. Thành tựu

Thực hiện theo công văn số 3056/BGDĐT-GDDH, ngày 19/7/2019 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về hướng dẫn thực hiện chương trình, giáo trình các môn Lý luận chính trị và tinh thần của đợt tập huấn được tổ chức từ ngày 22 đến ngày 25/08 năm 2019 tại Học viện Chính trị khu vực II – TP Hồ Chí Minh. Sau tham dự, Bộ môn triển khai thực hiện đúng theo Quyết định 4890/QĐ-BGDĐT, ngày 23 tháng 12 năm 2019 của Bộ Giáo dục và Đào tạo chỉ đạo về các môn học Lý luận chính trị áp dụng cho các SV đại học (không chuyên ngành Lý luận chính trị) áp dụng từ khóa đào tạo 2019 - 2020 (khóa 14) của Trường Đại học Tây Đô.

Chương trình các môn LLCT trong chương trình đào tạo gồm 11 tín chỉ, mỗi tín chỉ 15 tiết:

Các môn học cụ thể được giảng dạy theo thời gian sau:

- + Triết học Mác – Lênin: 3 tín chỉ (Học kỳ 2, SV năm thứ nhất)
- + Kinh tế chính trị Mác – Lênin: 2 tín chỉ (Học kỳ

1, SV năm thứ hai)

+ Chủ nghĩa Xã hội khoa học: 2 tín chỉ (Học kỳ

2, SV năm thứ hai)

+ Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam: 2 tín chỉ (Học kỳ 1, SV năm thứ ba)

+ Tư tưởng Hồ Chí Minh: 2 tín chỉ (Học kỳ 2, SV năm thứ ba).

Chương trình 5 môn LLCT đã tách ra năm môn học, mỗi một môn học có đối tượng, phạm vi và phương pháp nghiên cứu riêng tạo điều kiện thuận lợi cho người dạy và người học dễ tiếp cận. Nội dung, chương trình học tập LLCT đã phân định rõ cho đối tượng chuyên và không chuyên ngành Lý luận chính trị bậc đại học, đã tránh được trùng lặp không cần thiết giữa các môn và đảm bảo được tính liên thông. Đặc biệt chương trình đã tăng thời lượng 1 tín chỉ cho chương trình không chuyên, nội dung giáo trình đảm bảo khoa học, hệ thống. Thực hiện đúng nội dung, chương trình và đề triển khai phù hợp với trình độ SV tự thực Trường Đại học Tây Đô, Bộ môn đã biên soạn và tiến hành họp thông qua đề cương chi tiết, bài giảng Word, bài giảng Powerpoint cho môn Triết học Mác-Lênin, đổi mới phương pháp giảng dạy nhằm chuẩn bị kịp tiến độ trong học kì I cho SV K14 theo đúng tinh thần hướng dẫn của công văn 3056.

Kết quả trực tiếp từ ý kiến tự đánh giá của SV Trường Đại học Tây Đô và điểm thi môn Triết học Mác-Lênin trong các học kỳ vừa qua, cho thấy kết quả học tập các môn học này tỷ lệ điểm giỏi và khá là ưu thế trội. Đây là một kết quả thật đáng khích lệ, đầy sự nỗ lực của tập thể bộ môn Lý luận chính trị Trường Đại học Tây Đô.

Đội ngũ GV giảng dạy Triết học Mác - Lênin ở

trường những người thầy tâm huyết với nghề, được đào tạo đúng chuyên ngành, có trình độ chuyên môn cao và kỹ năng sư phạm tốt. Nhiều GV có kinh nghiệm giảng dạy lâu năm, được đào tạo chuyên ngành. Bản thân mỗi GV đều tích cực học tập nâng cao trình độ, đổi mới phương pháp giảng dạy, tích cực nghiên cứu khoa học.

Trước sự phát triển mạnh mẽ của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 hiện nay, việc giảng dạy Triết học Mác -Lênin ở các trường đại học có nhiều điều kiện thuận lợi như: sự phong phú, đa dạng về thông tin, nguồn tài liệu phục vụ cho quá trình dạy và học; GV có điều kiện áp dụng các phương tiện dạy học hiện đại; Kết nối internet vạn vật làm tư duy con người trở nên năng động, nhạy bén, sức sáng tạo và các kỹ năng của con người có điều kiện được phát huy.

Giảng dạy triết học góp phần định hướng nguyên tắc phương pháp luận cho SV trong hoạt động nhận thức và thực tiễn. Đó là vai trò cụ thể của tri thức triết học trong việc xác lập thế giới quan và nhân sinh quan đối với quá trình rèn luyện, giáo dục nhân cách toàn diện cho SV. Nguyên tắc toàn diện giáo dục SV nhận thức sự vật, hiện tượng trong mối liên hệ, trong hệ thống, trong toàn bộ quá trình. Các nguyên tắc phương pháp luận triết học duy vật biện chứng- nguyên tắc toàn diện, nguyên tắc lịch sử - cụ thể, nguyên tắc phát triển - là ba nguyên tắc cơ bản nhất để rèn luyện tư duy khoa học độc lập, năng động, sáng tạo, mềm dẻo, linh hoạt cho SV trong quá trình học tập, rèn luyện để hướng tới lập thân, lập nghiệp. Môn Triết học Mác-Lênin có vai trò nền tảng về thế giới quan khoa học và phương pháp luận biện chứng, làm cơ sở cho các môn khoa học: Kinh tế chính trị học Mác-Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam và các môn chuyên ngành.

2.1.2. Hạn chế

Một là, SV thế hệ gen Z năng động, sáng tạo thích cái mới cộng sự phát triển mạnh mẽ của kinh tế, công nghệ thông tin cũng tạo ra nhiều “lỗ hổng”, nhất là về mặt chính trị, tư tưởng. Người học thường coi nhẹ các môn lý luận vì cho rằng không giúp ích gì cho ngành học hoặc công việc của SV sau này. SV mặc định đây là môn học khô khan, nhàm chán, từ đó có thái độ tiêu cực đối với môn học. Do đó, trở thành lực cản không nhỏ đối với người thầy bởi nó tác động tới tâm lý, tình cảm, nhiệt huyết của người thầy trong quá trình giảng dạy.

Hai là, sắp xếp lớp học chưa hợp lý. Vì quan

niệm Triết học là môn học chung nên trường thường tổ chức lớp học đông, số SV trong giảng đường có thể lên đến từ 100 - 200 SV. Điều này gây khó khăn cho việc áp dụng phương pháp dạy học tích cực của GV.

Ba là, một số GV chưa phát huy hiệu quả các phương pháp giảng dạy và phương tiện dạy học, ngôn từ mang tính trừu tượng. Hình thức kiểm tra đánh giá chưa phát huy tính năng động, sáng tạo, chủ động của SV.

2.2. Giải pháp nâng cao chất lượng giảng dạy môn Triết học Mác - Lênin ở Trường Đại học Tây Đô hiện nay

Thứ nhất, GV giảng dạy triết học phải thấy được đặc thù của môn triết Mác- Lênin

Để giảng dạy triết học Mác- Lênin có chất lượng, GV phải nắm vững toàn bộ kiến thức triết học, dù chỉ giảng một bài hay một chuyên đề được phân công. Bởi lẽ, triết học Mác- Lênin là môn khoa học có sự thống nhất hữu cơ không thể tách rời giữa các mục, các chương với nhau, kiến thức các bài có liên hệ mật thiết với nhau. Ví dụ khi giảng về khái niệm *phát triển* trong nguyên lý phát triển theo quan điểm duy vật biện chứng, nếu GV không nắm vững kiến thức về khái niệm vận động trước đó sẽ dẫn tới cách hiểu phát triển đồng nhất với với *vận động*, về thực chất khi nắm vững kiến thức về vận động cho thấy phát triển là một quá trình vận động, song khác với vận động, đặc tính quan trọng nhất của phát triển là sự ra đời của cái mới. Việc nắm vững toàn bộ kiến thức triết học sẽ giúp GV triết học Mác- Lênin cung cấp kiến thức chính xác cho người học, đồng thời thu hút sự theo dõi của người học với bài giảng khi có sự kết nối chặt chẽ trong hệ thống các quan điểm triết học Mác-Lênin.

Ngoài ra, GV giảng dạy môn Triết học Mác-Lênin phải có kiến thức về lịch sử triết học. Như chúng ta đều biết rằng, triết học Mác- Lênin ra đời là sự kế thừa những giá trị tư tưởng nhân loại trên cơ sở thực tiễn của thời đại. Do đó, khi giảng dạy, những kiến thức lịch sử triết học luôn có vai trò đặc biệt quan trọng với môn học triết học Mác- Lênin. Thực tiễn giảng dạy trong những năm qua, khi có sự thay đổi trong chương trình môn học Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác- Lênin, những nội dung về lịch sử triết học đã bị lược bỏ khá nhiều trong giáo trình. Song, điều này không đồng nghĩa với việc GV giảng dạy triết học Mác- Lênin “bỏ quên” những kiến thức lịch sử triết học trong quá trình giảng dạy

triết học Mác-Lênin. Bởi lẽ, những nguyên lý, phạm trù, quy luật của triết học Mác- Lênin chỉ có thể được làm sáng tỏ trên nền tảng lịch sử triết học trong sự kế thừa, đối sánh và phát triển. Vì vậy, để giảng dạy triết học Mác- Lênin chất lượng, GV phải nắm vững kiến thức triết học nói chung và lịch sử triết học nói riêng.

Thứ hai, GV cần phải chú trọng sử dụng các phương tiện, kỹ thuật để phát huy hiệu quả chất lượng dạy và học. Các hoạt động nhóm thảo luận kết hợp các phương tiện giảng dạy để bài thuyết trình của SV, bài giảng của GV truyền tải hiệu quả nhất. GV cần trau dồi ngôn ngữ nói, tăng khả năng hoạt ngôn, truyền đạt kiến thức cho SV sao cho gần gũi, đời thường, tránh việc sử dụng quá nhiều ngôn ngữ mang tính học thuật quá mức cần thiết làm cho người học cảm thấy căng thẳng, mệt mỏi, gây nhàm chán trong quá trình tiếp thu bài giảng. Bên cạnh đó, cần đẩy mạnh tích hợp chuyên ngành phù hợp với từng nội dung kiến thức để gắn kết và tạo chiều sâu cho các môn chuyên ngành.

Thứ ba, tăng cường các hoạt động thực tiễn đối với GV lý luận chính trị nói chung và giảng dạy Triết học Mác - Lênin nói riêng. Để tăng tính thực tiễn trong giảng dạy Triết học Mác - Lênin, GV cần nắm bắt, am hiểu sâu sắc các vấn đề chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội sâu rộng và biết cách sử dụng yếu tố thực tiễn cần thiết, sát đúng để đưa vào nội dung bài giảng một cách phù hợp, làm cho bài giảng sinh động, dễ tiếp cận. Mặt khác, mỗi GV cần tích cực tham gia nghiên cứu khoa học để có điều kiện tiếp xúc với các kết quả đạt được trong thực tế, khái quát thành những bài học, bổ sung kiến thức mới cho công tác giảng dạy môn Triết học Mác - Lênin và tham gia các chương trình khảo sát, tìm hiểu thực tế tại các địa phương. Ngoài ra, mỗi GV cần chủ động khai thác thông tin chính thống trên các phương tiện thông tin đại chúng, để cập nhật tri thức cũng như diễn biến thời sự trong nước và thế giới, qua đó có thực tiễn đa chiều, rộng lớn, được nhìn nhận, phân tích ở nhiều góc cạnh khác nhau.

Thứ tư, đổi mới hình thức kiểm tra đánh giá môn học.

Kiểm tra đánh giá công bằng, khách quan, linh hoạt chính là thước đo chính xác hiệu quả giảng dạy của GV và tính tích cực học tập của SV. Đối với đặc điểm SV trẻ năng động, thế hệ gen Z hiện nay GV cần đa dạng hình thức đánh giá.

Đối với điểm quá trình chiếm 30%, cần quan tâm điểm danh chính xác và chia nhóm thảo luận các chủ

đề và trình bày tại lớp. Các bài thuyết trình cần chuẩn bị kỹ lưỡng và có sự phản biện của SV nhóm khác và đánh giá tổng kết từ GV. Các hình thức thuyết trình cần mở rộng từ trình chiếu kết hợp kịch, tiểu phẩm, tình huống làm cho lớp học trở nên sôi động thu hút SV.

Đối với thi kết thúc môn chiếm 70% cần xây dựng ngân hàng câu hỏi đảm bảo tính dễ, trung bình, khó phù hợp. Bộ câu hỏi trong đề thi đảm bảo sàng lọc được năng lực SV, tạo điều kiện mở cho SV rèn luyện được đạo đức, thế giới quan và nhân sinh quan đúng đắn và liên hệ được thực tiễn chuyên ngành học của chính mình.

3. Kết luận

Nâng cao chất lượng giảng dạy các môn lý luận chính trị là một yêu cầu khách quan hiện nay, đặt biệt là môn Triết học Mác - Lênin. Đây là nhiệm vụ chung ở các trường đại học trong cả nước nói chung và Trường Đại học Tây Đô nói riêng. Từng bài giảng Triết học của GV đạt chất lượng sẽ góp phần quan trọng cho chất lượng cả môn học. Để đạt được nhiệm vụ trên thì cần phải thực hiện đồng bộ các giải pháp đã nêu sẽ góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy các môn lý luận chính trị trong đó có môn Triết học Mác-Lênin.

Tài liệu tham khảo

[1]. Đoàn Nam Chung (2022), *Tính thực tiễn trong giảng dạy lý luận chính trị ở các trường đại học hiện nay*, Tạp chí Tổ chức Nhà nước, ISSN 2815-6439, tháng 5/2022.

[2]. Trần Hữu Hiệp (2017), *Giáo dục đại học, cao đẳng ở Đồng bằng sông Cửu Long: Thực trạng và vài khuyến nghị từ góc nhìn thực tiễn*, Tạp chí Cộng sản, ISSN 2734-9071, tháng 12/2017.

[3]. Võ Minh Hùng (2019), *Một số biện pháp nâng cao chất lượng dạy học các môn lý luận chính trị ở các trường đại học, cao đẳng hiện nay*, Tạp chí Giáo dục, Số đặc biệt Kì 2 tháng 5/2019, tr 296-301.

[4]. Đoàn Đức Hiếu, Trương Thị Mỹ Châu (2023), *Triết lý giáo dục từ Đại hội XIII của Đảng và vận dụng vào giảng dạy Triết học Mác - Lênin*, Kỷ yếu Hội thảo khoa học Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh.

[5]. Nguyễn Minh Tuấn, Nguyễn Thị Vân, Lê Thị Quỳnh Lui (2022), *Thực trạng và giải pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị trong các trường đại học thuộc đại học Thái Nguyên đáp ứng yêu cầu giáo dục đổi mới hiện nay*,

<https://vjol.info.vn/index.php/tnu/article/view/74883/63653>.